

Baluwa inandi ilembwije na Petulo Ulongoledi wa baluwa inandi ya Petulo

Baluwa inandi yanga Petulo ilembwije na Ntume Petulo. Petulo atandilike baluwa yake kwa kulitambulanga mwene chalumo na avala vavalembidile baluwa aino. Baluwa aino yonekana kuva Petulo avalembidile vakukulupila vammalele vaikalanga mmilambo vya “Ponto na Galatiya na Kapadokiya na Asiya,” vilambo vivèle nchilambo cha Utuluki maduvano. M'baluwa aino myanda yohe Petulo avatambulanga kwa lina lya vakukulupila “vaikâla pachilambo malinga vayeni” (sula ya 1:1). Kwa namuna fulani baluwa yake inalandana na baluwa yanga Paolo kwa Vaefeso, bahi vanu vohe vanikulupila kuva baluwa inandi ya Petulo ilembwije bada ya baluwa ya Vaefeso mmwaka wa pepi na mwaka wa 65 kutandikila mwaka wavelekwejije Yesu Kiliisto. Petulo alembile baluwa aino akuno avèle muimanga ya Loma, imanga imaikâna kwa lina lya sili, Babeli (sula ya 5:13).

Petulo alonjeledile makudungilo lake la kulemba baluwa aino pahawile kuva, “ngulembela ninkamyange mitima kuva, ibaniki imupitila nni sehemu ya inema yanga Nnungu kwajili yenu. Bahi imilanga muinema aneyo akuno muhwingile” (sula ya 5:12). Petulo avakamya mitima vakusoma va baluwa aino kwa kuva

vánabanihwa. Pàvele na ilandani fulani ya misitali ivêle nchitabu chitandi cha Petulo 2:11-3:7 na Vaefeso 5:18-6:9 na Vakolosayi 3:18-4:6. Misitali aneyo yammalele ìvele na mahundo layâmba namuna vakúkulupila va ing'ande imo chivalembelewa vatendelanile, na habali ya kudipilikana mamulaka ditawâla. Uchocho, Petulo àvakamya mitima Vakilisto vapililile pavabanihwa kwa kuva, ntululilo ùvele pepi (sula ya 4:1).

Uinjipihhi wa baluwa inandi ya Petulo

1. Sula ya 1:1-2, Petulo ànalitambulanga mwene na avala vavalembidile baluwa aino.
2. Sula ya 1:3-2:10, Petulo ànshukulu Nnungu kwajili ya upohi uvaukumila vakúkulupila vammalele na mana la upohi anewo mmaisha lavo.
3. Sula ya 2:11-4:11, Petulo àvahunda vakúkulupila namuna ya kuikala chikatapele ching'ati vanu vakámmaite Nnungu kwa namuna mbalimbali.
4. Sula ya 4:12-5:11, Petulo àvakamya mitima vakúkulupila uchinga vapililile pavabanihwa.
5. Sula ya 5:12-14, Petulo àmalilila baluwa yake.

Ntandiliko wa baluwa yanga Petulo

¹ Baluwa aino ìhaloka kwang'une Petulo, ntume wanga Yesu Kilisto. Ninnembila mwenu mmanu mutandolwejíje na Nnungu, muikâla apano pachilambo muchi mmayeni, mumwadilikêne nchilambo cha Ponto na Galatiya na Kapadokiya na Asiya na Bisiniya. ² Nnungu Atata ánimmla mwenu na kuntandola kutandikila anepo

patandi, na Umumu wake Wanaswe ántendile mwenu mùùve mmanaswe. Anelo lammalele lànitendeka uchinga mumpilikane Yesu Kilisto na kuhahulwa kwa myadi yake.

Nangu ngùyuwa inema na amani viyenjejeke kwenu mwenu.

Lilolelo likee na ntululilo

³ Alombolewe Nnungu, Atata wa Nang'olo wetu Yesu Kilisto! Kwa chididi chake chikulu átutendile hwetu tuveleke mwanda wavili kwa kunfufula Yesu Kilisto kuhaloka kwa vanu vahwîle. Bahi ing'anya ya anelyo, hwetu tûpete lilolelo likee na ntululilo, ⁴ na tûmbepata mapala àlalá lavaahidite Nnungu vanu vake. Mapala àlalá lakákandika wala kuhang'uka na wala kupungula, anelo lànivikwa kulihunde kwajili yenu. ⁵ Kwa kuva, mwenu mùnkulupila Nnungu, bahi mùchungwa na dimongo dya Nnungu mpaka pamumbepwechela upohi uvêle pepi kuhunukuliwa mmahiku la ntululilo.

⁶ Mmambo anelo lammalele, mwenu mùnahangalala namene, ikànavá kwa hambí mùnilembelewa mùùve nnihindambi kwa uhiku kadiki ing'anya ya kulingwa kwa namuna dyohe.

⁷ Kulingwa aneko kùnaida kwajili ya kupima ing'ulupa yenu ijûka kuva yamana namene kupunda sahabu. Ata sahabu yene ikànavá nni chinu chondongêka, henga ipimwa kwa kuyochwa mmoto. Uchocho, na ing'ulupa yenu ijûka kuva yamana namene kupunda sahabu, nainang'o ilembelewa ipimwe uchinga imaikane kuva ya uhiu. Anepo njo pamumbelombolewa na kutumbyangwa na kweshimiwa muuhiku aula wambehumila Yesu Kilisto. ⁸ Mwenu

mùnantamwa Yesu ikànavá mukánambimwona, na mùnankulupila ikànavá hambí mukámwona. Pamo na anelo, mwenu mùnahangalala namene kwa ihangaladi ing'ulu namene ikáhaulika,⁹ kwa kuva, mùpwechela inudyó ya kukulupila kwenu, yani kupohwa disungu dyenu.

¹⁰ Manabii vánitahataha na kuloleha saana kuyamba upohi anewo na váníhumya unabii kuyamba inema ya upohi imupwechedile mwenu mmahiku alano. ¹¹ Umumu wa Kilisto ánavele nkati mwavo ánilongolela kuvahaulila kuyamba kubanika kwanga Kilisto na ukulu umbepwâwa bada ya ibaniki aneyo. Vanang'o vánitumbama namene uchinga vapate kumala kuva mambo anelo làmbetendeka uhiku ntwani na kwa indila ntwani. ¹² Nnungu nkuvahunukulila manabii vake kuva, ujumbe aula uvayanjajije ukáchivamba vene, henga úmwamba mwenu. Na hambí ujumbe aula ùnyanjajwa kwenu mwenu na vanu avala vachinnyubilíla mwenu Malove Lambone kwa dimongo dya Umumu Wanaswe atumwîje kuhaloka kulihunde. Ata malaika navanang'o vâvenkuloleha saana mambo anelo.

Maisha lanaswe

¹³ Bahi ing'anya ya anelyo, lipanganihange mwalehu na mùùve tayali kulikamulanga. Tendanga uchocho kwa kuvika lilolelo lyenu muinema imumbepwechela muuhiku aula wambehumila Yesu Kilisto. ¹⁴ Bahi ikalanga muchi mmana mma Nnungu mupilikâna. Munaleke maisha lenu ulatawaliwa na tama dihakalenge dimunavenadyo machedo pamukachimala. ¹⁵ Mwenu mùlembelewa mùùve

mmanaswe kwa lammalele lamutenda malinga Nnungu anchemîle mwenu chavele wanaswe. ¹⁶ Kwa kuva, ìnilembwa kuva, “Mùùve mmanaswe, kwa kuva nangu nni wanaswe.”*

¹⁷ Na ikàva pamuyuwa mùnchema Nnungu “Atata,” ayula avahukûmu vanu vammalele kupapatana na àlàlá lávatendàngà bila kunnola munu kumeho, bahi muikale kwa kunnyopa Nnungu mmahiku alano la kuikala apano pachilambo. ¹⁸ Kwa kuva, mwenu mùnimala namuna chimugombolewise kuhaloka mmaisha lakáfala lamupwechedile kuhaloka kwa anakuluvenu. Mwenu nanga pamugombolewise kwa vitukutuku vyondongêka malinga chidivele dihela au sahabu. ¹⁹ Henga múgombolewise kwa myadi ya samani ing'ulungwa namene yanga Kilisto, ánavele muchi ungandolo wa mwana akávele na chilema chohecho wala lilambwadi.

²⁰ Nang'e ánitandolwa na Nnungu kabla chilambo chikànambiumbwa, nkuhunukuliwa mmahiku alano la kuntululilo kwajili yenu mwenu. ²¹ Na kwa kupitila Kilisto, mwenu mùnkulupila Nnungu anfufwîle Kilisto kuhaloka kwa vanu vahwîle na kumwing'a ukulu. Bahi kupapatana na anelo látendilè Nnungu, mwenu mùnankulupila Nnungu na kuvika lilolelo lyenu kwanga nang'e.

²² Mwenu mùnihahulwa kwa indila ya kulipilikana lilove lya uhiu kwa kuvatamwa vakúkulupila avenu bila kulilambilila. Bahi vino tumbama kutamwana kwa disungu dyenu

---

* **1:16** Valawi 11:44-45, 19:2, 20:7.

dyammalele. ²³ Kwa kuva, mwenu mûvelekwejjje mwanda wavili, akee muchi vana vavelekwejjje na atata vao na ayuvao vavêle na mmili auno ûhwa, henga mûvelekwejjje na Atata akáhwa, yani kwa dimongo dya lilove lya Nnungu livêle na umi na likee na ntululilo. ²⁴ Kwa kuva, Malemba Lanaswe lâhaua kuva,
 “Vanu vammalele vavele muchi mahamba.
 Na ukulu wavo wammalele unapukutika muchi mauwa,
 kwa kuva, mahamba lânayuma na mauwa lânapukutika.

²⁵ Henga lilove lya Nang'olo likee na ntululilo.”†
 Na lilove anelyo njo Malove Lambone lahubiliwîje kwenu mwenu.

2

Liyanga livêle na umi na vanu vatandolwejjje na Nnungu

¹ Bahi lekanga kutenda lahakalenge lammalele na kulambila kwammalele na kulilambilila, na wiu na kuvatongolela vanu vanji lahakalenge.

² Malinga vakanunu chivalembela mavele, na mwenu uchocho mûlembelewa mûûve na hamu ya kukumbila mavele lahahwîke la chinnungu, uchinga mupate kutandeka na kupohwa. ³ Kwa kuva, mwenu mûniyeja na kumala kuva Nang'olo Yesu nni wambone.

⁴ Bahi hweneng'ana kwanga Nang'olo, kwa kuva nang'e nni liyanga livêle na umi. Liyanga anelyo lînihitwa na vanu, henga Nnungu ànilitandola na kulitumbyanga namene. ⁵ Na

---

† **1:25** Isaya 40:6-8.

mwenu uchocho, malinga mayanga lavêle na umi, mûnalundanywa pamo uchinga mùùve ing'ande ya Nnungu. Na mwenu mùjuhijwe kuva makuhani mmanaswe uchinga muhumye sadaka dya chinnungu dyakatapaliwa Nnungu ing'anya ya Yesu Kilisto. ⁶ Kwa kuva, Mmalemba Lanaswe Nnungu ànitangola kuva,

“Lola, nangu ngùvika pa Yelusalemu* liyanga likulu lya paindumba, na liyanga anelyo ònilitandola na kulitumbyanga namene.

Na munu woheyo ankulupîla akámbe-pata dihoni.”[†]
⁷ Kwenu mwenu mukulupîla, anelyo njo liyanga lya kutumbyangika namene. Henga kwa avala vakákulupila nni,

“Liyanga lihitwîje na akúdenga, hambi lijukile kuva liyanga likulu lya paindumba, lya muhimu kupunda lammalele.”[‡]

⁸ Na,

“Lijukile kuva liyanga livakuvâja vanu, liyanga livamatôha vanu.”[§]

Vâmbelikuvâla ing'anya nanga pavalikulupidile lilove lya Nnungu, na vâmbelapata anelo lávakudungidilê Nnungu kutandikila anepo patandi.

⁹ Henga mwenu mùjukile kuva mmanu mma litawa lyalitandwele Nnungu, makuhani mma Nfalume Nnungu, chilambo chanaswe, mmanu

---

* **2:6** Auno nsitali ùlembwije “Sayuni.” Na Vayahudi vátumila lina Sayuni kuyamba imanga ya Yelusalemu. Na maeleso layâmba Sayuni, lola Matayo 21:5. † **2:6** Isaya 28:16. ‡ **2:7** Sabuli 118:22.

§ **2:8** Isaya 8:14.

mma Nnungu mwene. Mùnitandolwa uchinga mulayanjaje matendo lambone látendilè Nnungu anchemîle mwenu kuuka nnupi na kumwingijanga munng'anje wake wa ajabu. ¹⁰ Anepo patandi mwenu mukánavele mmanu mma Nnungu, henga vino mwenu nni mmanu mma Nnungu. Anepo patandi Nnungu akáchimmikila chididi, henga vino ànimmikila chididi.

Muikalange muchi mmatumwa mma Nnungu

¹¹ Mmakukulupila avangu unintamwanga, nangu nìnnyuwanga mwenu muvêle muchi mmayeni na amyanda apano pachilambo, mulinyemye na tama dya mmili dilumbâna na isungu. ¹² Muikalange chikatapele ching'ati vanu vakámmaite Nnungu, uchinga vakànnambilila kuva mùtenda lahakalenge, valone matendo lenu lambone na kuntumbyanga Nnungu nniduva alila lyambekwida unavahukumu vanu va pachilambo.

¹³ Bahi kwajili ya ukulu wanga Nang'olo, dipilikanange mamulaka dyammalele dya vanu, ikàva ni ya nfalume avêle na dimongo, ¹⁴ au ikàva ya vakulu vavikwîje na nfalume kwajili ya kuvahukumu asabu avala vatênda lahakalenge na kualombolela avala vatênda lambone. ¹⁵ Anecho nni chalembela Nnungu, àlembela munyalaje malove la chivelu la mavelu kwa kutenda lambone. ¹⁶ Muikalange muchi mmanu muvêle hulu, henga munatumile mwanya anewo wa uhulu kuva chilambililo cha kutenda lahakalenge, ila mùlembelwa muikalange muchi mmatumwa mma Nnungu. ¹⁷ Vâesimu vanu

vammalele, na vatamwange vakúkulupila avenu, nnyopange Nnungu na mùmwesimu nfalume.

Nfano wa ibaniki yanga Yesu

¹⁸ Mwenu mmatumishi, vapilikane vanang'olo venu kwa eshima yammalele, akee chihi avala vambone na vapole bahi, henga ata na avala vákaliþà. ¹⁹ Kwa kuva, mukàpililila ibaniki imukalembelwa kupata kwajili ya kumweshimu Nnungu, anecho nni chinu chinkatapaþila Nnungu. ²⁰ Dachi, mumbepata faida ntwani mukàpililila ibaniki imulembelwa kupata ing'anya ya makosa lenu? Henga mukàpililila ibaniki ing'anya ya kutenda lambone, anecho nni chinu chinkatapaþila Nnungu. ²¹ Anecho njo chanchemedile mwenu Nnungu, kwa kuva, Kilisto nanang'e ánibanihwa ing'anya yenu mwenu, nkunnekelanga nfano uchinga mupapate dinjayo dyake. ²² Nang'e akanatendile sambi, na wala lilove lya kulambila likánahumile nkanya mwake.** ²³ Nang'e panatukenwe wala nanga panapindikwile, na panabanihijwe, nang'e wala nanga panavayohije vanu uchinga ayopwe, ila ánililekelela mwalehu kwanga Nnungu, ahukûmu kwa haki. ²⁴ Kilisto mwene ádinyakwile sambi dyetu mummili mwake, apala pánavambwije munsalaba uchinga tupate kudileka mwalehu sambi na kuikala muchi chalembela Nnungu. Na kwa kupanywa kwake, mwenu múnilyamya. ²⁵ Kwa kuva, mwenu mwávele muchi angandolo

---

** **2:22** Nsitsli wa 22 mpaka 25 ùlisingila namene Isaya 53:4-9

vachiyahîka, henga hambî mûnimmyûyila ayula Nchunga na Nkwángalila wa disungu dyenu.

3

Mahundo kwa valombwîje na valombîle

¹ Uchocho na mwenu mmakongwe, vapilikane valume venu uchinga vakàpwawa valume vakálikulupila lilove lyanga Nnungu vautangwe kwa matendo lenu lambone akee malove lenu.

² Vàmbeutangwa, ing'anya ya kumwonanga namuna chimuikalanga kwa maisha lanaswe kwa kunnyopa Nnungu. ³ Kulipamba kwenu kunave chihi kwa pannima, malinga kutiva ulindo na kuwala vitukutuku vikatapajîwe kwa sahabu na kwa kuwala dinguwu digalîka namene.

⁴ Henga mwenu mùlembelewa mulipambe muunu wenu wa nkati, kwa ikatapadi ikáondongeka, ikatapadi ya isungu ya upole na amani. Na kulipamba malinga aneko njo kwa mana namene pameho panga Nnungu. ⁵ Uvila njo chivanalipambile akongwe vanaswe va machedo, vanang'o vávika lilolelo lyavo kwanga Nnungu na kuvapilikana alume vao. ⁶ Kwa nfano, Sala ánimpilikana Iblahimu, nkunchema nang'olo wake. Na mwenu mùmbekuwa mmana mma Sala mukátenda lambone bila kuyopa chinu chohecho.

⁷ Uchocho, na mwenu mmalume, mùlembelewa muikalange na akongwe venu akuno umumala kuva vanang'o nni viumbe vidabadânga. Na mùlembelewa mùvaeshimu, kwa kuva vanang'o vàmbepwechela pamo na mwenu inudyoyi ya umi

ukee na ntululilo. Vàeshimu uchinga chinapwawe chinu chakudivila àlalá lamunnyuwanga Nnungu.

Kubanihwa ing'anya ya kutenda lambone

⁸ Kwa kumalilila, nangu ngùhaua kuva, mwenu mmammalele mùlebelewa mukudungile ulamo, na mùùve mmanu mma kusikitikilanila na mmanu mma kutamwana, malinga ummamo muing'ulupa na mùùve mmanu mma kuvikilanila chididi na mmanu mma kulisulupuha.

⁹ Munavapindikule vanu lahakalenge kwa lahakalenge au kuvatangolanga lahakalenge kwa lahakalenge, henga muvapindikule kwa kuvayuwila balaka. Kwa kuva, anelyo njo lyanchemeledile Nnungu mulitende, nanang'e achiam'baliki mwenu mukàtenda uchocho. ¹⁰ Kwa kuva, Malemba Lanaswe làhaua kuva, “Munu alembêla alahangalalile maisha, na kuikala mmaduva lambone, àlebelewa aludivile lulimi lwake lunatangole lahakalenge, na kanya yake inalambile.

¹¹ Aleke kutenda lahakalenge, koka alatende lambone, aitahe amani na kuilondola.

¹² Kwa kuva, meho langa Nang'olo lavalola vanu vatênda lalalembela Nnungu, na makutu lake lànavapilikanila pavayuwa.

Henga vanu avala vatênda lahakalenge Nang'olo ànavatahuka.”*

¹³ Dachì, nnani ambemmênga mwenu mukàtumbama kutenda lambone? ¹⁴ Ata

* **3:12** Sabuli 34:12-16.

kumubanihwa kwajili ya kutenda lalalembela Nnungu, mwenu nni mmanu muvêle na wasa. Munannyope munu woheyo annyôha na wala munààve na lipamba. ¹⁵ Henga n'juhe Kilisto kuva Nang'olo wa weka mmitima yenu. Maduva lammalele mùùve tayali kunnyang'ula kila munu ammujiang'a habali ya lilolelo limuvenalyo, henga nnyang'ule kwa upole na eshima. ¹⁶ Mùùve na makudungilo lambone mmitima yenu uchinga avala vannambililânga na kuntangolela lahakalenge ing'anya ya matendo lenu lambone lamutenda ing'anya ya kulundanywa kwenu na Kilisto, vaone dihoni. ¹⁷ Ikàva Nnungu ànitamwa ubanihwe ing'anya ya kutenda lambone nni wasa kuliko kubanihwa ing'anya ya kutenda lahakalenge, ¹⁸ kwa kuva, ata Kilisto nanang'e á nibanihwa na kuhwa mwanda umo ing'anya ya sambu dyetu. Nang'e ávele wambone pameho panga Nnungu, henga ánihwa kwajili ya vanu vakávele vambone pameho panga Nnungu, uchinga atupelekeje kwanga Nnungu. Yesu ánihwa chimmili, henga isungu yake yávele chihi yumi. ¹⁹ Na isungu yake nkuhwena unadihilila disungu dya vanu divêle nchihungo. ²⁰ Disungu anedyo nni dya vanu avala vanantahwike Nnungu anepo kala, mmahiku la Nuhu, muuhiku aula Nuhu wachikatapaja safina, na Nnungu ánivapililila namene vanu anevo muuhiku anewo. Safina aneyo váingidile chihi vanu kadiki, vanu nane bahi vanapohwije kupitila medi anelo. ²¹ Na medi anelo nni nfano wa ubatiso umpôha mwenu vino. Ubatiso anewo ukee wa kuhahula uhakwa wa mummili, henga nni ahadi kwanga

Nnungu imuitenda kwa makudungilo lambone la muntima. Na ubatiso anewo ùmpoha mwenu kwa indila ya kufufuka kwanga Yesu Kilisto. ²² Yesu àpíte kulihunde na vino àikala m'bali wa kunkono wa Nnungu, mmamulaka lake Nnungu, wavatawala malaika na mamulaka lammalele pamo na dimongo dyammalele.

4

Maisha lahambi

¹ Kilisto ánibanihwa chimmili. Bahi na mwenu uchocho likamyange uchinga mùúve na likudungilo ulyolyo lyanga Kilisto. Kwa kuva, munu apililíla íbanihwi ya mmili kwajili ya Kilisto, ànilekana mwalehu na sambi. ² Kwa kuva, akáikala kavila kwa kupapata tama dya chimunu, henga àikala kwa kutenda lalalembela Nnungu kwa maduva laisalidíle la kuikala apano pachilambo. ³ Anepo kala mwenu mútumila uhiku wohe kwa kutenda matendo lavatenda vanu vakámmaite Nnungu. Múnijevelela kutenda umalaya na kuva na tama dibaya na kukalewa na kutenda ding'ole dya kupundiha kulya, na kukimbila vikimbilo vya kukaleweja na kutenda ibada dibaya namene dya disanamu. ⁴ Henga hambi vanu vakámmaite Nnungu vánakangana kumwona mwenu mukákumilana na vanang'o kavila mmaisha lavo la uwamba, bahi ing'anya ya anelyo, vântangolelanga malove lahakalenge. ⁵ Henga vanu anevo vàmbehumya isabu kwanga Nnungu, avêle tayali kuvahukumu vanu vumi na vahwíle. ⁶ Vanu vahwíle, váhukumwije kuhwa chimmili malinga vanu vammalele

chivahukumwiwa, henga váníhubiliwa Malove Lambone uchinga disungu dyavo diikale pamo na Nnungu vyaka na vyaka.

Namuna vakúkulupila chivalembelwa vatumile dinudyoy dya chinnungu

⁷ Ntululilo wa mambo lammalele úvele pepi kutimila. Bahi mùlembelwa mùúve na ding'ano na muhulule kulikamulanga uchinga muhulule kuyuwa. ⁸ Na lya muhimu kupunda lammalele nni mwenu kutumbama namene kutamwana, kwa kuva itamwi isamehe sambi dyohe namene. ⁹ Mukalibisane mmene kwa mmene bila kuhinginikilana. ¹⁰ Kila munu àlembelwa aitumile inudyoy yapwechedile, kwa faida ya vanu vanji, kwa kutenda uchocho muchimuve mmakwimilila mmambone mma dinudyoy dya namuna dyohe dimupewije na Nnungu. ¹¹ Bahi munu woheyo ahubîli, àlembelwa atangole muchi Nnungu àvenkutangola kupitila nang'e. Na munu atumîka, àlembelwa atumike kwa dimongo dyapewije na Nnungu, uchinga Nnungu atumbyangwe kwa vitukutuku vyammalele kupitila Yesu Kilisto, avêle na ukulu na dimongo dikee na ntululilo. Amina.

Kubanihwa kwa nkúkulupila

¹² Mmakukulupila avangu unintamwanga, munakangane ing'anya ya ibaniki ing'ulu ya kunninganga. Na kulingwa anakwo munakwone kuva nni chinu chiyeni kwenu mwenu. ¹³ Henga mùlembelwa muhangalale ing'anya mùkumila ibaniki yanga Kilisto. Bahi ing'anya ya anelyo, mwenu mùmbehangala kwa ihangaladi

ing'ulu muuhiku aula umbehunukuliwa ukulu wake. ¹⁴ Wasa mwenu mukatangolewa malove lahakalenge kwajili ya Kilisto, kwa kuva Umumu wa ukulu, yani Umumu wanga Nnungu àikala nkati mwenu. ¹⁵ Anapwawe kananga munu yumo mmwenu abanihwa ing'anya ya kuva nkúwalala au nkúwiva au nkútenda lahakalenge au nkúlikundanya mmambo la vanu vanji. ¹⁶ Munu akàbanihwa kwa kuva nang'e nni Nkilisto anaone dihoni, henga àlembelewa antumbyange Nnungu kwa kuchemwa lina anelyo.

¹⁷ Kwa kuva, uhiku wa hukumu ùvele pepi. Na hukumu aneyo ìmbetandilika kwa vanu va Nnungu. Na ikàva hukumu aneyo ìmbetandilika kwetuhwe, bahi ìmbekuwa dachi kwa vanu vakátamwa kulapilikana Malove Lambone la Nnungu? ¹⁸ Ìvele muchi Malemba Lanaswe chilahaula kuva, “Ikàva kupohwa kwa munu atênda lalalembela Nnungu kunakamajanga, ìmbekuwa dachi kwa munu akámweshimu Nnungu na avêle na masambi?”*

¹⁹ Bahi vanu avala vabanihwa kwajili ya kutenda lalalembela Nnungu, vahwenehe kutenda lambone, na vadikamuje disungu dyavo mmakono langa Nnungu, Nkúumba, na akulupîka mwalehu.

5

Kulichunga likuwa lya vanu vankulupîla Yesu

¹ Nangu ninyuwanga namene mwenu mmasele mma likuwa lya vanu vankulupîla Yesu mma

---

* **4:18** Milili 11:31.

aneko. Nangu uchocho ni nsele nnyenu na shahidi wa kubanihwa kwanga Kilisto, na nni yumo muvanu vambekumîla ukulu umbehunukulîwa. ² Lichungange likuwa lyampele Nnungu na kuliimilila, akee kwa kunamatijwa ila kwa kutamwa chihi mmene muchi Nnungu chatamwa. Munantumikile Nnungu ing'anya ya tama dibaya dya mali, henga tamwanga namene kuntumikila Nnungu kwa ntima wambone. ³ Munalitawale kwa dimongo likuwa anelyo limupewije kulichunga, henga mùlembelewa mùùve nfano kwa vanu anevo. ⁴ Na pambehunukuliwa Nchungu Nkulu, anepo mumbepwechela litaji lya ukulu likáondongeka.

⁵ Uchocho na mwenu mmavijana mùlembelewa muvapilikane anevo vasele. Mwenu mmammalele mùlembelewa mulisulupuse uchinga mutumikilane mmene kwa mmene, kwa kuva Malemba Lanaswe làhaua kuva, “Nnungu ànavatahuka vanu avala valitûpya, henga aveng'a inema vanu valisulupûsa.”* ⁶ Bahi lisulupusange mmene muyo mwanga Nnungu avêle na dimongo ding'ulu, uchinga antumbyange muuhiku ulembelêwa. ⁷ Ntikange nang'e lipamba lyenu lyammalele, kwa kuva nang'e ànankambikambila mwenu.

⁸ Mulikamulange mmene na kuva meho, kwa kuva, mmongo mwenu Ibilisi ànadinguka-dinguka muchi uhimba agulûma wantaha munu antang'une. ⁹ Mwenu ntahukange aneyo, akuno muhwingilè muing'ulupa, umumala kuva ibaniki imuyona mwenu ivakoja na vakúkulupila avenu

---

* 5:5 Milili 3:34.

pachilambo chammalele. ¹⁰ Mwenu bada ya kubanihwa kwa uhiku kadiki, Nnungu wa inema yammalele anchemênge mwenu kuinjila muukulu wake ukee na ntululilo kwa kulundanywa kwenu na Kilisto, nang'e achiankamilisange. Achiantayange dimongo na kumwimijanga, akuno muhwingilè mwalehu. ¹¹ Nang'e njo Nnungu avêle na dimongo dikee na ntululilo. Amina.

Disalamu dya ntululilo

¹² Nangu ninnembidile mwenu baluwa aino yananjipi kwa kuyangatwa na Sila, munu unimmaite kuva ànakulupika. Nangu ngùlembela ninkamyange mitima kuva, ibaniki imupitila nni sehemu ya inema yanga Nnungu kwajili yenu. Bahi imilanga muinema aneyo akuno muhwingilè.

¹³ Likuwa Iya vanu vankulupîla Yesu livêle ku Babeli,† vanu vatandolwejîje chalumo na mwenu, vànansalimilanga. Mako, mwanangu muing'ulupa nanang'e ànansalimilanga. ¹⁴ Musalimilane kwa itamwi ya Chikilisto. Nangu ngùyuwa amani ìive pamo na mwenu mmammalele, mmanu vake Kilisto.

---

† **5:13** Apano Petulo àlembile Babeli, na àtumidile luga yampiho kuyamba imanga ya Loma.

**LILAILANO LYAHAMBI LYA NNUNGU KWA
VANU VAMMALELE**
**Portions of the Holy Bible in the Makonde language of
Mozambique and Tanzania**
**Porções da Bíblia Sagrada no idioma Makonde de
Moçambique**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Makonde

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Pioneer Bible Translators

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Makonde

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

e50d2b9d-5016-5132-9a8e-701dc953e2af